

Crisisfonds voor kwetsbare kinderen thuis

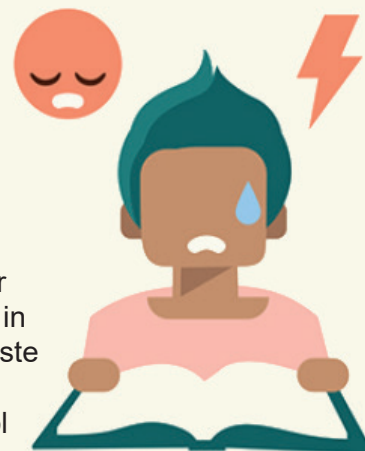
Eindrapportage

december 2020

Wat & Hoe

De noodzaak

Toen in maart 2020 de coronacrisis uitbrak en de scholen dicht gingen, dreigde een grote groep kinderen hiervan extra de dupe te worden. Niet alleen kinderen die thuis wonen in een gezin met een jeugdbeschermingsmaatregel, maar ook kinderen in de daklozen- en vrouwenopvang, het azc (asielzoekerscentrum), een pleeggezin, gezinshuis of woongroep zaten wekenlang opgesloten in een kwetsbare situatie. Niet alleen viel de structuur van school weg, maar ook de hulpverlening en de sociale contacten. Zo mochten kinderen in de opvang en azc's nauwelijks hun kamer uit, konden uithuisgeplaatste kinderen hun biologische ouders niet bezoeken en misten kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel met het wegvallen van school die ene plek waar ze konden ontsnappen aan de problemen thuis.

Een nieuw fonds

Augeo Foundation, Stichting Kinderpostzegels en Stichting Het Vergeten Kind zochten elkaar op en besloten samen een speciaal Crisisfonds in het leven te roepen. Met dit fonds wilden zij kwetsbare kinderen iets bieden om de lockdown-periode te verzachten en de stress te verlagen. Omdat het bij kwetsbare kinderen en hun gezinnen regelmatig ontbreekt aan spullen die nodig zijn om thuis te leren, om te ontspannen of om online contact te hebben met leeftijdsgenootjes, werd gekozen voor een model met vouchers. Gezinsvoogden of pleegzorgwerkers konden op de website www.kwetsbaarhuis.nl vouchers aanvragen, waarmee voor ieder kind middelen aangeschaft konden worden waaraan de allergrootste behoefte was.

Bliksemstart

De drie initiatiefnemers, die zelf 250.000 euro inlegden, benaderden een groot aantal fondsen om in het Crisisfonds te participeren. Binnen korte tijd sloten zich ongeveer 35 fondsen aan, met een gezamenlijke inbreng van anderhalf miljoen euro. Een tijdelijke project- en stuurgroep zette de aanvraagprocedure op, regelde de beoordeling van de aanvragen en bracht het Crisisfonds onder de aandacht van jeugdbeschermingsorganisaties, pleegouderorganisaties, gezinshuisouders en opvanglocaties. Alle aanvragen werden vanaf het begin af aan nauwkeurig gemonitord, om zo de vinger aan de pols te houden: voorzag het fonds in de juiste behoefte?

Fase 1 (maart-juni): spelletjes en vrijetijdspullen om isolatie door te komen

In de eerste periode waarin het Crisisfonds opereerde, konden jeugdhulpverleners bij Bol.com vouchers van 50 euro per kind krijgen, met een maximum van 100 euro per gezin of 250 euro per (leef-)groep. Met de vouchers schaften de hulpverleners, in overleg met de kinderen en gezinnen, materialen aan om kinderen in de isolatieperiode bezig te houden: boeken, gezelschapsspellen, actief speelgoed, koptelefoons, sportspullen en educatieve computergames. Sommige duurdere spullen werden voor een groepje kinderen gezamenlijk aangeschaft, zoals een trampoline, een opblaasbaar zwembad of – voor online onderwijs – een laptop, chromebook of tablet. Vanaf midden mei konden ook scholen en de kinderopvang vouchers aanvragen voor kinderen waar zij zorgen over hadden.

Fase 2 (juni-september): accentverschuiving naar activiteiten

Hulpverleners maakten zich ook zorgen over de zomervakantie: opnieuw een periode waarin kwetsbare kinderen maar weinig kanten op zouden kunnen. Besloten werd om het accent te verschuiven van de aanschaf van (educatieve) spullen naar ontspannende activiteiten. Ditmaal verstrekke het Crisisfonds 'pluimen'; vouchers voor dagjes uit, bioscoop, dierentuin en andere ervaringen, aangevuld met Intertoys-vouchers voor speelgoed. Ook werd er met geld van het Crisisfonds activiteiten georganiseerd, zoals zomerkampen, uitjes en activiteitendagen.

Effect

Wat is er bereikt en wat hebben we geleerd?

Groot bereik

In totaal bestaat de kwetsbare doelgroep van het Crisisfonds uit 90.000 kinderen. De eerste doelstelling, een bereik van 20.000 kwetsbare kinderen, kon al gauw worden bijgesteld, dankzij het enthousiasme van zowel fondsen als jeugdhulpverleners. Al in de eerste tien dagen werden 6.000 vouchers verstrekt.

In de fase tot de zomer heeft het Crisisfonds ongeveer 10.000 aanvragen goedgekeurd, waarmee in totaal ruim 35.000 kinderen werden bereikt. De meeste aanvragen kwamen vanuit de jeugdbescherming, gevolgd door de pleegzorg, ambulante (jeugd)hulpverlening, residentiële jeugdhulp-instellingen, gezinshuizen en organisaties voor gehandicaptenzorg.

Tijdens de tweede fase, in de zomer en daarna, wist het Crisisfonds met vouchers en activiteiten 8.000 kinderen te bereiken. In totaal werd dus bijna de helft van de doelgroep bereikt.

Impact fase 1 – gedeeltelijke lockdown: belangrijke afleiding

Op verzoek van het Crisisfonds onderzocht Het Verwey-Jonker Instituut in juni de betekenis van het fonds voor de deelnemende kinderen en gezinnen¹. Aan de hulpverleners die een aanvraag deden, werd gevraagd om een vragenlijst in te vullen. Van de bijna 3500 hulpverleners, die in de eerste fase vouchers aanvroegen, retourneerden ruim 50% de vragenlijst. Dat is een enorme respons en laat de grote betrokkenheid van het veld zien.

“

De kinderen hebben momenteel helemaal niks. Geen bezoek van hun dierbaren, geen school, geen dagbesteding. Hun vaste veilige structuur valt volledig weg. Het Crisisfonds heeft weer een lach op hun gezicht getoverd. Zo hebben ze weer wat nieuwe spullen om de dag mee door te komen. Dan gaat deze ellendige tijd voor deze kinderen wat sneller.

”

De onderzoekers stellen vast dat het gelukt is om de kinderen te bereiken die de hulp vanuit het Crisisfonds het hardst nodig hadden. Op het moment van aanvraag bij het Crisisfonds speelden er bij de kinderen verschillende problemen. In bijna 90 procent van de aanvragen was er sprake van veel stress, in bijna evenveel gevallen speelden gedragsproblemen van kinderen. Andere veelgenoemde problemen zijn armoede, gedrags- of psychische problemen van één van de ouders maar ook psychische problemen van kinderen. Ook kampten veel kinderen met schoolachterstanden. De lockdown verergerde de problemen die er al waren. Ook was er veel eenzaamheid: meer dan de helft van de kinderen in instellingen moest zijn ouders, broertjes of zusjes langere tijd missen en ook bezoeken van uithuisgeplaatste kinderen aan biologische ouders lagen stil.

De vouchers, die door hulpverleners werden omschreven als een lichtpuntje in een moeilijke situatie, leidden af van de stress; ze hielpen kinderen in een instelling, opvang of azc om uit hun isolement te komen. De vouchers gaven kinderen een gevoel van zichtbaarheid en waardering. Zoals het Verwey-Jonker concludeert: ‘De kinderen hebben het gevoel: er is iemand die aan me denkt. Dat is bijna belangrijker dan het cadeau zelf.’

¹Een samenvatting van het rapport met een overzicht van de bereikte impact, conclusies en aanbevelingen is aan het einde van het verslag opgenomen.

Ouders en pleegouders voelden zich ondersteund en ontlast. Daarnaast zorgde het cadeaumoment voor een bestendiging van de relatie tussen gezin en hulpverlener, en voor een positief moment binnen het gezin. De inschatting van behoeften van de kinderen en de gezinnen en de geboden steun verliepen via de jeugdhulpverleners. Dat bleek goed te werken.

Hulpverleners gaven aan zich zorgen te maken om de zomervakantie, weer een lange aaneengesloten tijd in een vaak niet veilig thuis. Dit is aanleiding geweest voor het Crisisfonds om het aanbod voor de zomervakantie aan te passen.

Impact fase 2 – de zomervakantie: intensievere band

Alle samenwerkingspartners rapporteren dat de activiteiten die zij georganiseerd hebben tijdens de zomerperiode een zeer positief effect hebben gehad op de kinderen. Vaak was het de enige afleiding in een periode die direct volgde op de zware lockdown-periode. Door het hele land werden de meest uiteenlopende activiteiten georganiseerd; van uitjes en pretparkbezoeken tot vakantieweken en workshops waarin talent- en taalontwikkeling centraal stonden. Om enkele voorbeelden te noemen: TeamUp organiseerde in azc's extra activiteiten zoals workshops of clinics, Stichting Nidos organiseerde uitjes voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen, pleegzorgwerkers deden hetzelfde voor netwerkpleeggezinnen en mentoren/maatjes zorgden dat het contact tussen hen en de kinderen in de zomer dankzij de uitjes goed bleef. En er gingen, via jeugdbeschermers, pluimen naar gezinnen met een jeugdbeschermingsmaatregel en gezinnen met betrokkenheid van Veilig Thuis. Bij het organiseren van activiteiten was er veel aandacht voor de wensen van de kinderen en jongeren zelf.

Workshop chocolade maken bij opvangcentrum Fier

Als belangrijkste effecten van de zomeractiviteiten worden genoemd: een betere band tussen hulpverlener en kind, meer cohesie binnen de groepen op de opvang, een betere taalontwikkeling en het opdoen van nieuwe ervaringen, zoals voor het eerst naar een museum, bioscoop of pretpark. Ook voelden de hulpverleners zich beter in staat om een vinger aan de pols te houden bij 'hun' kinderen.

Hoe nu verder?

Aanvullende kwaliteiten

De drie fondsen die aan de wieg van het Crisisfonds staan, zijn blij met hun unieke samenwerking. Wat hen verbindt, is de aandacht die zij geven aan kinderen die om een veelheid van redenen in de problemen zitten thuis. Expertise, professionele netwerken en organisatiekwaliteiten bleken elkaar op een mooie manier aan te vullen: **Stichting Kinderpostzegels** dat met haar programma's kansen biedt aan grote aantallen kinderen die in de meest uiteenlopende situaties opgroeien, **Augeo Foundation** met online scholing en ondersteuning van professionals om kindermishandeling en huiselijk geweld aan te pakken en **Stichting Het Vergeten Kind** met haar programma's die ervoor zorgen dat kinderen, weer even kind kunnen zijn door een dagje weg of een korte vakantie.

Snel resultaat

Omdat de actualiteit vroeg om snel te handelen, werden praktische en inhoudelijke verschillen die de voortgang in de weg zouden zitten, opzij gezet. Gebleken is dat de drie partners in tijden van crisis snel kunnen schakelen, goed kunnen samenwerken en veel vertrouwen genieten van de grote donateurs en fondsen. Er ontstond een vliegwielfunctie, waardoor de partners gezamenlijk een veel groter bereik hadden dan waar zij bij de start van durfden te dromen. Op die manier is het gelukt om in een snelkookpan een fonds ter waarde van anderhalf miljoen euro op te zetten en bijna simultaan vouchers bij de doelgroep te krijgen, waarbij ook nog eens goed werd geluisterd naar de wensen van de kinderen om wie het allemaal begonnen was. De ervaring van het Crisisfonds kan een leerzame aanzet zijn voor meer samenwerking in de versnipperde goede doelen-wereld. Deze samenwerking smaakt in ieder geval naar meer. Zowel hulpverleners als donateurs van het Crisisfonds zijn enthousiast.

Leerpunten

Dankzij de directe band met hulpverleners blijkt het Crisisfonds goed in staat om zijn doelgroep te bereiken. Ook het inzicht dat kleine financiële steun op een noodmoment grote en ook blijvende waarde heeft voor ouders en kinderen, is waardevol.

Leerpunten zijn er ook. We hadden een vliegende start en achterafgezien hadden we vanaf dag 1 al moeten nadenken over wat te doen in een eventuele volgende fase – totale lockdown, gedeeltelijk weer naar school en/of de zomervakantie. En hoewel een crisis zich niet laat plannen, zou het fantastisch zijn als het Crisisfonds kinderen nog meer kan betrekken bij het organiseren van hulp.

Toekomst

Een meer blijvende aandacht voor de situatie van kwetsbare kinderen is geen overbodige luxe, als we bedenken dat de invloed van de coronamaatregelen – de sluiting van de scholen, de onderbrekingen in de hulpverlening, het wegvallen van familiecontacten en structuur – op de levens van deze groep pas op de lange termijn duidelijk zal worden. Vooral netwerkpleeggezinnen hebben meer steun nodig. Stichting Kinderpostzegels overweegt een zomeractiviteitenfonds op te zetten: met een relatief laag bedrag wordt geïnvesteerd in een mooie ervaring voor kinderen, hun ontwikkeling, de relatie binnen het gezin en de relatie tussen gezin en hulpverlener. Stichting Het Vergeten Kind is bezig met het opzetten van een uitbreiding van haar 'coronaproof' hulpaanbod, gebruikmakend van haar grote groep betrokken vrijwilligers en bedrijevennetwerk, zoals bijvoorbeeld een pakket om het contact te bevorderen tussen uithuisgeplaatste kinderen en hun netwerk. Augeo Foundation is van plan om tweemaal per jaar een groep van 1000 kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel via het Crisisfonds-netwerk te steunen.

Dagje uit voor pleegkinderen georganiseerd door stichting Je mag er zijn

Verschil maken

De drie fondsen weten elkaar te vinden als er een nieuwe sluiting van scholen mocht komen. Net als in maart zullen ze dan opnieuw inschatten wat op dat moment de grootste behoefte is. Want, zo is duidelijk geworden: Het Crisisfonds kan in noodsituaties het verschil maken.

Infographic

Samenvatting onderzoek door het Verwey-Jonker Instituut

Juni 2020

CRISISFONDS VOOR KWETSBARE KINDEREN THUIS

Het 'Crisisfonds voor kwetsbare kinderen thuis' is opgericht om kwetsbare kinderen tijdens de coronacrisis te helpen. Zo kunnen deze kinderen, naast leren, óók ontspannen. Daardoor neemt de stress wat af.

Hoe? Hulpverleners* konden vouchers aanvragen om spullen voor de kinderen te kopen.

VOUCHER

Bijna 35.000 kinderen kregen steun via het Crisisfonds. 1.600 hulpverleners deden mee aan het onderzoek naar de impact van de steun. De resultaten die in deze infographic zijn weergegeven, zijn dan ook gebaseerd op hun bevindingen en inschattingen.

* hulpverleners vanuit o.a.: jeugdbescherming, pleegzorgorganisatie, jeugdhulpverlening, gezinshuis, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang, wijkteams, scholen, kinderopvang, crisisopvang.

VOOR WELKE KINDEREN?

Thuiswonende kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel of intensieve inzet van Veilig Thuis

Kinderen in gezinshuizen, instellingen en pleeggezinnen

Kinderen in de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang en asielzoekerscentra

GEVOLGEN VAN DE CRISIS VOOR KWETSBARE KINDEREN

Waarom voor deze kinderen?

Bij deze kwetsbare kinderen speelden al veel problemen. Die problemen zijn vaak verergerd of er is een nieuw probleem ontstaan.

van deze kwetsbare kinderen had voor corona al:

- 85% Gedragsproblemen
- 69% Psychische problemen
- 68% Armoede
- 67% Psychische problemen bij de ouders
- 63% Stress in het gezin

van deze kwetsbare kinderen ervaart tijdens corona:

- 46% Toename gedragsproblemen
- 31% Toename psychische problemen
- 16% Toename armoede
- 23% Toename psychische problemen bij de ouders
- 48% Toename stress in het gezin

Volgens hulpverleners is er vaak sprake van meerdere problemen binnen een gezin.

HULPVERLENERS GEVEN AAN DAT VEEL KWETSBARE KINDEREN DOOR DE CORONACRISIS:

- meer stress ervaren (irritaties, energie niet kwijt kunnen, onzekerheid, moeite met emoties)
- bestaande hulp minder of anders krijgen (dagbesteding valt weg bijv.)
- problemen hebben door het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun
- problemen ervaren rondom onderwijs (gebrek aan materiaal of onvoldoende begeleiding)

“ De kinderen hebben momenteel helemaal niks. Geen bezoek van hun dierbaren, geen school, geen dagbesteding. Hun vaste veilige structuur valt volledig weg en we zijn allemaal op elkaar aangewezen. Het Crisisfonds heeft weer een lach op hun gezicht getoverd. Zo hebben ze weer wat nieuwe spullen om de dag mee door te komen. Dan gaat deze ellendige tijd voor onze kinderen wat sneller. ”

WELKE PROBLEMEN ONTSTONDEN DOOR HET WEGVALLEN VAN ACTIVITEITEN, HULPVERLENING EN SOCIALE STEUN?

Zeker voor kwetsbare kinderen is school de stabiele factor die hen structuur biedt en waar ze zich veilig kunnen voelen. Het wegvallen van school is daarom een groot probleem. Ook activiteiten bij instellingen en opvanglocaties gaan niet door en worden gemist. Oudere kinderen hebben moeite met het vinden van een bijbaan. Hierdoor vervelen ze zich meer en lopen ze inkomsten mis.

Moeite met veranderingen en/of wegvallen van de structuur

75%

Moeite met het isolement; missen van school, sport, familie, vrienden

73%

Veranderingen in de omgang met één of beide ouders

40%

Contact met hulpverlener(s) was bemoeilijkt of weggevallen

32%

Informele hulp uit het netwerk was verminderd of weggevallen

75%

PROBLEMEN DOOR GESLOTEN SCHOLEN:

Gebrek aan materiaal voor school- en leerwerk:
Geen of onvoldoende begeleiding bij schoolwerk:
Onderwijsachterstand opgelopen:

49%
45%
34%

“ Een broer en zus van 9 en 10 jaar die onder toezicht staan van een voogd en het niet makkelijk hebben thuis zijn zo blij gemaakt. Een badje met pomp en twee knutseldozen. De hele zomer plezier en verkoeling in de tuin terwijl hun vriendjes op vakantie gaan of aan het zwembad liggen. Ze horen er voor even gewoon bij, even normaal en mee kunnen praten over wat zij hebben! ”

Top-3 van positieve ontwikkelingen als gevolg van de coronacrisis:

- 1 Gezin heeft meer zelfvertrouwen en grotere veerkracht/zelfredzaamheid dan gedacht **30%**
- 2 Kinderen blijken een grotere veerkracht en zelfredzaamheid te hebben **26%**
- 3 Er is vaker of intensiever contact met hulpverlener(s) **23%**

Top-3 waar behoefte aan is bij de kinderen:

- 1 Ontspanning
- 2 Spelen
- 3 Afleiding

“ Een gezin met pubers waar gesprekken erg moeizaam verlopen kozen spelletjes uit om met elkaar in gesprek te gaan. De aandacht voor deze gezinnen is echt bijzonder. Voor ons is het heel fijn om als hulpverlener met goed nieuws te komen in deze tijden. ”

DE IMPACT VAN HET CRISISFONDS

VOUCHER

Wat is het effect van die vouchers?

VOUCHER

Volgens hulpverleners zijn de materialen voor de kinderen een lichtpuntje in een moeilijke situatie. Kinderen voelen dat er iemand aan ze denkt, dat ze worden gezien en dat ze ertoe doen. Dat geeft hen een goed gevoel. De aanschaf van materialen heeft kinderen even opgevrolijkt, zodat ze minder stress en spanning ervaren als gevolg van de coronamaatregelen. Daarnaast biedt het een fijn en positief contactmoment met de hulpverlener.

Kinderen ervaren minder stress

54%

Kinderen voelen zich meer gezien en gewaardeerd

54%

Ouders/hulpverleners worden ontlast en voelen zich gesteund

37%

Positief contactmoment met de hulpverlener

30%

Fijn contactmoment met familie/vrienden

23%

Wat is er dan gekocht?

Speelgoed (bijv. gezelschapsspellen, opblaasbaar zwembad)

59%

Creatief materiaal (bijv. knutselspullen)

55%

Leermateriaal of educatief speelgoed (bijv. boeken)

40%

Sportmateriaal (bijv. voetballen, sportschoenen)

38%

Digitale middelen voor onderwijs (bijv. laptop, koptelefoon)

11%

HOE NU VERDER?

Zomerperiode

Hulpverleners maken zich zorgen om de zomervakantie. Normaal gesproken is deze tijd al een lastige periode voor kwetsbare kinderen (geen school, minder structuur). Ze verwachten dan ook dat deze tijd extra lastig zal worden.

Top-3 van verwachte problemen voor de zomer:

- 1 Moeite met het isoleren, missen van school, sport, vrienden **51%**
- 2 Moeilijk om kunnen gaan met veranderingen **57%**
- 3 Hulpverlening kan niet worden geboden op een of andere manier **49%**

Er blijft behoefte aan ontspanning, afleiding, positief contact met familie en vrienden, juist ook in de zomervakantie, aldus de hulpverleners.

Top-5 waar de komende tijd behoefte aan is:

- 1 Extra mogelijkheden om thuis te ontspannen (bijv. met spelgoed) **75%**
- 2 Een dagje plezier buiten de deur **74%**
- 3 In de buurt spelen met andere kinderen **59%**
- 4 Een begeleide gezinsvakantie **38%**
- 5 Een vakantiecamp met leeftijdsgenootjes **33%**

Kwetsbare kinderen hebben het niet alleen moeilijk tijdens de coronacrisis en de nasleep hiervan. Geef hen altijd oprechte aandacht zodat zij zich kunnen ontwikkelen.

De cijfers in deze factsheet zijn samengenomen over kinderen uit alle genoemde woonsituaties. In het uitgebreide onderzoeksrapport zijn ook de cijfers per groep te vinden.

Het Crisisfonds voor kwetsbare kinderen thuis is een initiatief van:

AUGEO FOUNDATION

www.augeo.nl
info@augeo.nl
0343 536040
Hoofdstraat 67
3971 KD Driebergen-Rijsenburg

KINDERPOSTZEGELS

voor kinderen door kinderen

www.kinderpostzegels.nl
info@kinderpostzegels.nl
071 5259850
Schipholweg 97
2316 XA Leiden

www.hetvergetenkind.nl
info@hetvergetenkind.nl
085 0653450
Joseph Haydnlaan 2-A
3533 AE Utrecht